

Coord. Traian TANDIN

Ștefan-Eugen PRUNĂ
Cosmin-Horațiu JIEANU

Cristian-Eduard ȘTEFAN
Marius-Cezar PANTEA

De la psihoză la crimă

Coord. Traian TANDIN

Ștefan-Eugen PRUNĂ
Cosmin-Horațiu JIEANU

Cristian-Eduard ȘTEFAN
Marius-Cezar PANTEA

De la psihoză la crimă

Universul Juridic
București
-2014-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2014, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

De la psihoză la crimă / Traian Tandin, Ștefan-Eugen Prună,
Cristian-Eduard Ștefan, ... - București : Universul Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-501-8

I. Tandin, Traian

II. Prună, Ștefan-Eugen

III. Ștefan, Cristian-Eduard

343.9

REDACTIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Introducere

Sănătatea mintală constituie în prezent cea mai importantă problemă de sănătate în întreaga lume. Acest lucru a determinat Organizația Mondială a Sănătății (OMS) de a dedica printr-o hotărâre, pentru prima dată în istoria sa, ziua de 7 aprilie, începând cu anul 2001, Ziua Mondială a Sănătății – SĂNĂTĂȚII MINTALE.

Mai mult de 10% din populația planetei suferă de diverse tulburări mintale. Într-un amplu raport dat publicității la începutul lunii iunie 2004, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) răspunde la o întrebare dificilă, care vizează starea de sănătate mintală la scară planetară. În raportul OMS sunt incluse 14 țări din America, Europa, Orientul Mijlociu și Africa.

Mergând în profunzimea fenomenului, OMS a reușit, pe baza datelor, să întocmească chiar o hartă din care se pot foarte ușor delimita regiunile afectate de pe glob. Astfel, se pare că americanii au problemele cele mai severe, cu 26,4% persoane din totalul populației diagnosticate cu diverse tulburări de acest tip numai în decursul anului trecut. La polul opus, pe această hartă, se poziționează Shanghai-ul cu un procent foarte scăzut, respectiv 4,1% din întreaga populație fiind atinsă de aceste tulburări. Cele mai frecvente tulburări de anxietate sunt: fobii, stres posttraumatic, atacuri de panică... În Europa, Ucraina este unica țară în care depresia este în vârful populii.

Specialiștii OMS avertizează asupra mai multor aspecte. În țările mai puțin dezvoltate, între 76 și 85% dintre cazurile de tulburări ale minții nu beneficiază de niciun tratament. Din acest punct de vedere, situația este gravă și în SUA, ca, de altfel, în foarte multe țări europene. Deși în aceste regiuni geografice populațiile beneficiază de specialiști, totuși între 35 și 50% dintre persoanele diagnosticate cu tulburări mintale nu sunt îngrijite de un medic.

Specialiștii de la Universitatea din Tucson (Arizona, S.U.A.) sunt de părere că principala cauză pentru care trei sferturi dintre americani suferă de boli ale sistemului nervos este faptul că dorm insuficient. Ei au ajuns la această concluzie după ce au studiat cazurile a mii de persoane având probleme de natură psihică, comun tuturor acestora fiind faptul că durata somnului lor era, în medie, de 4 ore pe noapte.

„Cu siguranță că unica soluție pentru a împiedica apariția a tot mai multor cazuri de depresii nervoase și a altor boli psihice în rândul populației americane este odihna corespunzătoare. Nu mai e un secret faptul că americanii își pierd nopțile încă de la o vârstă fragedă, iar acest lucru are repercusiuni asupra sănătății lor. Cei mai rezistenți reușesc să scape doar cu tulburări psihice minore, între care nervozitatea și emotivitatea excesivă sunt predominante. Așa se explică și violențele din ce în ce mai frecvente la care se dedau persoanele neodihnite și care, din această cauză, au devenit extrem de vulnerabile psihic și nu mai sunt în măsură să discearnă binele de rău. Singurii care profită de pe urma acestei stări de lucruri sunt psihiatrii, ale căror venituri au crescut până la sume impresionante”, a declarat Mike Perkinsky, cercetător principal la Universitatea din Tucson.

Orele îndelungate petrecute în fața calculatorului conduc la insomnii, dureri de cap și la deteriorarea vederii. Conform ziarului „Daily Mail”, dependența de Internet poate cauza dereglări psihice sau, în cazuri extreme, poate conduce la crime. În Statele Unite, majoritatea pasionaților de computere ajung să divorțeze. Psihologii susțin că americanii participă la jocuri de noroc pe Internet și accesează site-uri pornografice cu minori, pentru că plata se face foarte ușor, cu ajutorul unei cărți de credit și nimeni nu e nevoit să-și divulge numele adevărat. Din cauza dependenței, mulți își pierd chiar locul de muncă pentru că nu se îndură să se ridice din fața calculatorului, au probleme familiale sau, în cazul elevilor, rămân repetenți sau corigenți.

Psihologii afirmă că cei care ajung să trăiască cea mai mare parte a timpului în realitatea virtuală prezintă dereglări psihice majore. Nu puțini criminali americani au declarat că au fost inspirați de jocurile violente de calculator sau de site-urile propagandistice ale diverselor grupări teroriste sau secte religioase atunci când au măcelărit oameni sau au organizat atentate.

Cazurile de boli de creier au crescut îngrijorător în ultimii 20 de ani, în special în țările puternic industrializate, și asta din cauza poluării grave a mediului.

Cercetătorii britanici au analizat cazuri de boli mentale pe mai multe continente, în țări dezvoltate și puternic industrializate ca Statele Unite, Marea Britanie, Japonia, Australia, Canada, Franța, Germania, Italia, Olanda și Spania, în perioada 1979–1997. Din rapoartele pe care le-au publicat în revista Public Health, citată de The Guardian, a rezultat, de pildă, că rata cazurilor de demență s-a triplat rapid, precum și numărul deceselor în cazurile de boli mentale, din cauza poluării cu pesticide, reziduurilor industriale și menajere, gazelor de ardere și a altor poluanți, care infestază mediul în cantități din ce în ce mai mari.

Afecțiunile creierului provocate de poluare includ și bolile Parkinson, Alzheimer sau cea a neuronilor motori. În boala Parkinson și cea a neuronilor motori, rata îmbolnăvirilor a fost de 50 %, atât la bărbați, cât și la femei. Boala Alzheimer și alte forme de senilitate s-au triplat la bărbați și au crescut cu aproape 90 la sută la femei, în ultimii 20 de ani, indică studiul.

Acesta mai arată că japonezii au fost „excepția de la regulă” la multe dintre capitolele acestui studiu, una dintre explicațiile găsite de experți fiind aceea a hranei „sănătoase” pe care o consumă niponii, dar numai la ei acasă, deoarece s-a constatat că și aceștia se îmbolnăvesc mai des când se stabilesc pe alte meleaguri, unde își schimbă nu numai mediul, ci și alimentația.

„Nu există doar o singură cauză..., ci este mai degrabă vorba despre un cumul de factori toxici”, a afirmat profesorul Colin Pritchard de la Universitatea din Bournemouth, unul dintre autorii studiului. În primul rând, ar fi vorba despre chimicale, începând de la cele din gazele de eșapament și pesticidele din culturi, și până la chimicalele industriale, ce se regăsesc în aproape orice aspect al vieții moderne, de la ambalajele alimentelor, până la aparatura electrică din gospodărie. Toate aceste surse interacționează între ele, creând poluare chimică. În plus, după cum spun experții în probleme de mediu, această poluare se suprapune efectului de seră, care provoacă încălzirea globală și împreună acționează asupra organismelor, în care provoacă diferite tulburări și modificări, organice și de comportament, la oameni și chiar la animale.

Organizația Mondială a Sănătății susține că în special europenii au probleme majore cu sănătatea minții. Markos Kyprianou, comisarul european responsabil cu sănătatea și protecția consumatorului, cerea recent ca sănătății mintale să i se acorde un loc prioritar în ansamblul politicilor europene. În preajma conferinței ministeriale a Organizației Mondiale a Sănătății consacrate sănătății minții de la Helsinki, M. Kyprianou definea extrem de sugestiv bolile minții ca fiind „ucigașul invizibil al Europei”, atenționând astfel asupra gradului de pericolozitate al acestui flagel. Și când semnală prezența acestui pericol, Kyprianou cu certitudine lua în calcul cei aproape 58.000 de cetățeni ai Uniunii Europene care se sinucid anual sau se automutilează mortal. Majoritatea deceselor prin suicid sunt legate de boli ale minții, în special de depresie.

15% dintre persoanele suferinde de forme grave de depresie recurg la sinucidere, iar 56% au cel puțin o tentativă de suicid. În prezent se observă o creștere a numărului tinerilor cu tulburări ale minții care au cel puțin o tentativă de a-și pune capăt zilelor în decursul vieții. Dar pentru specialiști, cifrele rămân alarmante în rândul persoanelor în vârstă care se sinucid. Dintre adulți, cei mai expuși pericolului suicidului sunt șomerii.

Potrivit datelor Organizației Mondiale a Sănătății, în lume sunt aproximativ 400 de milioane de persoane cu tulburări mintale sau neurologice, cu probleme psihosociale asociate în special alcoolismului sau consumului de droguri. În prezent, depresia este a cincea cauză de deces și de handicap. Doctorul Benedetto Saraceno, directorul departamentului de sănătate mintală din cadrul OMS, este de părere că, în perspectiva anilor 2020, această afecțiune va fi a doua cauză de deces.

În fața depresiei, bărbații și femeile nu sunt egali. Astfel, comparativ cu bărbații, femeile sunt de două ori mai predispuse la această afecțiune. Una din cinci femei este depresivă, față de unul din zece bărbați.

În lume, anual, se înregistrează 10 milioane de tentative de suicid, din care 10% sunt fatale. Într-un eventual top negru, în vârf se plasează țările exsovietice.

Proliferarea bolilor psihice este în opinia medicului imunolog dr. Constantin G. Băcanu și cauza principală a criminalității.

În lume se petrec lucruri grave. În orice clipă poate izbucni un război catastrofal. Potrivit unor opinii, cauza ultimă este lupta dintre bogații și săracii lumii, între țările prospere și cele paupere. După alții, vina revine fundamentalismului islamic, intolerant cu celelalte ideologii religioase, dar și altor mișcări de dreapta și de stânga, prin intermediul cărora lumea a făcut cunoștință cu un inamic invizibil: terorismul.

Adevărul este că lanțul causal începe cu boala psihică, spune dr. Constantin G. Băcanu.

Omenirea stă azi sub amenințarea celor doi monștri apocaliptici: bomba atomică și arma bacteriologică. Cei în stare să recurgă la ele fac parte dintr-o minoritate ne bună a lumii de azi. Dar o minoritate foarte „numeroasă”, dacă e să o comparăm cu lumea dementă de acum 50 de ani. Statisticile mondiale sunt alarmante. Pentru combaterea criminalității, a celorlalte nelegiuiri, societatea actuală folosește diverse metode, de la cele educative și religioase, până la acțiuni coercitive, care pot ajunge, în unele state, la pedeapsa capitală. Dar în

zadar! Demența e în continuă creștere și face ravagii atât în lumea săracilor, cât și în cea a oamenilor cu dare de mână. Potrivit statisticilor mondiale, bolnavii psihici au ajuns la 30% din populația globului, față de 0,5–3% înainte de primul război mondial. Evenimentele tragice din SUA s-au născut tot în minți bolnave, la fel ca toate atentatele puse la cale de grupările teroriste.

Urmează la rând o altă analogie dezarmantă: și în lumea porcinelor s-au făcut experimente. Tot 30 % dintre suine suferă de demență. Atunci cine pe cine a îmbolnăvit? Sau cumva ambele specii (distanțate pe scara evoluției) sunt victime?!

Autorul încheie: „*Criminalii nelegiuți, șefii marilor programe asasine, conducătorii de state, care dezlănțuie războaie nedrepte, impun regimuri dictatoriale sau atacuri teroriste, sunt cu toții oameni bolnavi*”.

Afirmația, o știm cu toții, a mai fost făcută, cu același aplomb, și de medicii Pierre Rentchik și Pierre Accoe. Iar replici s-au dat și se vor mai da. Deocamdată, corabia nebunilor, corabia lui Brant navighează înainte, cu 30% din omenire la bordul ei. Vor fi sortiți oare acești călători pe „oceanul planetar” să pună în pericol existența omenirii înseși?! Sau cei mai temuți dintre ei vor fi anihilați?! Lumea rațională speră că da. Dar câți psihiatri nu s-au contaminat de la pacienții lor?!...

Din păcate, deși în România situația economică, socială și politică evoluează în așa fel încât preocupările legate de sănătatea mintală ar trebui să devină din ce în ce mai actuale, acestea nu au constituit și nu constituie încă o prioritate majoră pentru autoritățile publice din țara noastră.

În ceea ce privește *bolile psihice*, vă putem prezenta câteva date furnizate de către Centrul de calcul, statistică sanitară și documentare medicală al Ministerului Sănătății:

- numărul persoanelor internate pentru boli psihice a crescut cu peste 28% (237.977) față de 1990 (184.960), în condițiile în care numărul populației a înregistrat o scădere în același interval de timp;
- bolile psihice afectează în general populația tânără și adultă (peste 80% din persoanele internate au vârsta mai mică de 45 ani);
- ele implică importante cheltuieli sociale și de tratament.

Peste cinci milioane de români au suferit, cel puțin o dată în viață, de o tulburare psihică, dar numai un milion au o afecțiune mintală gravă, a declarat în ziua de 27 septembrie 1999 agenției Mediafax Rodica Năstase, șef de secție la Spitalul de Psihiatrie „Alexandru Obregia” din București.

„România nu are mai mulți nebuni decât țările din Europa sau ale altor continente. Procentul tulburărilor psihice la nivel național este sensibil egal cu cel înregistrat în statele Europei și SUA, precum și cu cel din România de dinainte de 1990”, a precizat Năstase. În ceea ce privește structura tulburărilor psihice, specialiștii susțin că ea s-a păstrat aceeași și după 1990, cu mențiunea că se constată o evidentă creștere a alcoolismului, în special la femei, precum și apariția unor cazuri noi de toxicomanii, care sunt luate în evidența psihiatrilor.

Stresul reprezintă reacția de adaptare a organismului la factorii de mediu. Stresorii, factorii din mediu care ne agresează astăzi, în special după 1990, sunt: instabilitatea economică și politică; șomajul și spectrul șomajului; prețurile,

falimentul unor bănci sau jocuri de întrajutorare tip Caritas; insatisfacția și dezamăgirea față de decalajul dintre ceea ce și-au dorit oamenii și realizări; nesiguranța zilei de mâine, prezente la toate categoriile sociale, indiferent de statutul social al acestora.

Tratamentul tulburărilor psihice are două etape, respectiv evitarea factorilor de risc – extrem de greu de realizat – și educația psihiatrică medicală a populației – ce trebuie făcută în exclusivitate de organizațiile nonguvernamentale, a adăugat Năstase.

Tratamentele moderne pentru bolile grave sunt foarte eficiente, dar extrem de scumpe. De exemplu, costurile tratamentului pentru schizofrenie se ridică la șapte milioane de lei lunar, bani ce nu pot fi suportați nici de bugetul statului și nici de pacient, a mai spus șeful clinicii. Mai mult, Contractul-cadru privind acordarea asistenței medicale în spitalele de psihiatrie stipulează că o persoană suferind de o tulburare acută gravă poate fi spitalizată între 12 și 14 zile, suferinzii de nevroze 30 de zile, iar bolnavii cronici nicio zi. În aceste condiții, bolnavii cronici nu vor mai putea fi internați. Nemulțumită de această prevedere, conducerea Spitalului de Psihiatrie „Alexandru Obregia” va înainta un memoriu forurilor superioare, cerând reglementarea situației bolnavilor cronici.

Peste 30% dintre români suferă de afecțiuni psihice, iar 60% suferă de tulburări afective, a declarat în ziua de 24 septembrie 2002 medicul psihiatru Irina Dan, într-o conferință de presă, găzduită în Sala Agat a clădirii Citibank.

Conducerea Ligii Române pentru Sănătate Mintală a anunțat concluziile proiectului „Problemele de sănătate mintală sunt tratabile. Tu cum îi tratezi pe cei cu probleme de sănătate mintală?”. Principalele teme abordate au fost tulburările afective și schizofrenia, toxicomaniile, alcoolemia și problemele adolescenților.

Ei sunt de părere că o boală psihică diagnosticată de timpuriu poate fi ameliorată, dar, din cauza ideilor preconcepute, mulți refuză să se interneze.

După anul 1990 s-a scris mai mult despre aspectul dramatic al suferinilor de schizofrenie, boală care poate debuta precoce, la 15 ani, dar și la 45, iar bolnavii au o speranță de viață redusă, 10% dintre schizofrenici sfârșind prin sinucidere. Tot după 1990, consumul de alcool a crescut mult în România și s-a remarcat o dependență precoce, la vârste între 5 și 15 ani. Se mănâncă prost și se bea foarte mult, în special băuturi ieftine și de proastă calitate, ceea ce a dus la creșterea numărului bolnavilor de ciroză hepatică.

Consumul de droguri a crescut. „Când există o penurie de droguri pe piață, spitalele sunt pline de toxicomani. În unele zile vin chiar și sute de tineri în sevraj. Liceenele vor să slăbească și consumă ecstazy pentru a anula pofta de mâncare, dar, după câteva luni, apare dependența”, a spus Mirela Manea, medic psihiatru.

Potrivit unui sondaj CURS realizat în anul 2006, în România sunt aproximativ două milioane de depresivi, persoane care se simt mai tot timpul obosite, deprimare, fără motivație de a mai trăi. Sondajul indică faptul că femeile sunt mai depresive decât bărbații, 21% dintre femei prezentând într-un an simptome specifice depresiei.

Cea mai mare densitate de depresivi este la București. Astfel, 21% din populația Capitalei prezintă tulburări depresive.

În aceste condiții, „capacitatea” asistenței psihiatrice din România a fost depășită demult, spune medicul Radu Mihăilescu, directorul Spitalului „Alexandru Obregia”, din București într-un interviu acordat revistei Flacăra. Numărul de locuri din spitale este printre cel mai scăzut din Europa, respectiv 76 de paturi la 100.000 de locuitori. Și specialiștii sunt puțini. Într-un interval de șase luni, unui psihiatru îi revin peste 3.000 de persoane cu tulburări psihice. Adică peste 500 pe lună și mai mult de 16 pe zi, dacă lucrează și sâmbăta și duminica. Situație în care, într-o bună zi, doctorul va veni la spital ca pacient.

Se spune că nimeni nu se naște nebun. Unii oameni, însă, au o vulnerabilitate genetică. Sunt mai sensibili, că așa i-a lăsat Dumnezeu. Nu pot fi indiferenți la ceea ce se întâmplă în jurul lor, suferă aproape pentru orice. De aici până la bolile psihice nu mai este decât un pas. La întrebarea *de ce înnebunesc românii?*, cam așa ar suna primul răspuns. Celelalte, însă, țin mai mult de societate decât de individ. Conf. dr. Dan Prelipceanu, șeful catedrei de psihiatrie a Universității de Medicină „Carol Davila”, din București, susține că, în ultimii ani, condițiile de capitalism sălbatic din România au înmulțit afecțiunile psihice: „Bolnavii care vin la cabinet sunt disperăți, cel mai adesea din motive sociale. Și-au pierdut locul de muncă sau nu au nicio siguranță asupra lui, au probleme locative, nu se mai descurcă financiar... Eu le prescriu medicamente și ei îmi spun că nu au bani să le cumpere. Nivelul de anxietate socială este foarte crescut. În aceste condiții, psihicul cedează destul de ușor. Să ne gândim numai la faptul că, oficial, peste 40% din populația țării trăiește sub pragul sărăciei. Oameniiăștia se trezesc în fiecare dimineață sub presiunea situației lor tragice. Azi așa, mâine la fel, până când disperarea se transformă în boală”.

Pe fondul acestei vulnerabilități sociale, dublată de o predispoziție genetică, orice pierdere sau eșec din viața personală poate declanșa o depresie majoră. Moartea unei persoane apropiate, divorțul sau iubirea neîmpărtășită, adulterul, accidentele grave, problemele de afaceri sau de sănătate sunt tot atâtea cauze pentru declanșarea de boli psihice dintre cele mai grave. Chiar și evenimentele în care nu suntem implicați direct ne pot traumatiza. Specialiștii au remarcat o creștere a cazuisticii după cutremure, inundații și după revoluția din 1989.

Stresul, care duce la depresie, va fi „ucigașul mileniului III”. Primele referiri la această stare anormală de sănătate a organismului s-au făcut în anii celui de-al doilea război mondial, când, din cauza tensiunii psihice în care stăteau locuitorii Londrei, în timpul bombardamentelor aeriene, cota îmbolnăvirilor de ulcer a crescut la circa 20%, în condițiile în care, în mod normal, procentul este între 3 și 10%. Organizația Mondială a Sănătății a estimat o creștere a numărului persoanelor afectate de depresie și alte afecțiuni psihice cronice, ca urmări ale stresului, care vor face ca în anul 2025 sinuciderea să ajungă pe primul loc între cauzele decesului. Încă din anul 2000 se afla pe locul zece, dar deja pe locul doi la persoanele între 18 și 25 de ani. Mediul de muncă a devenit mult mai ostil, în multe întreprinderi și firme angajații nu au pauză de prânz și cei mai mulți angajatori au cerințe foarte mari față de salariați. Stresul cauzat de greutățile zilnice cu care au început să se confrunte românii după 1989 au determinat o creștere a numărului celor care se refugiază în alcool.

Stresul are efecte negative asupra sănătății, performanțelor și productivității. „Stresul la locul de muncă apare atunci când solicitările depășesc posibilitățile angajatului sau vine pe mai multe direcții în același timp. În astfel de situații, persoanele nu reușesc în mod eficient să-și adapteze comportamentul la solicitările venite, își pierd autocontrolul, ceea ce duce la apariția stresului”, spune profesorul Florian Tudose, medic psihiatru.

„Unii specialiști apreciază că stresul ocupațional provoacă o pierdere echivalentă cu 10% din produsul intern brut al unei țări”, declară Ruxandra Scarlat, sociopsiholog.

Stresul ocupațional provoacă în economia americană pierderi de 300 miliarde anual, prin absenteism, scăderea productivității, înlocuirea angajaților, accidente, cheltuieli medicale directe, cheltuieli legale, cheltuieli cu asigurări medicale și compensații pentru angajați. Și economia Angliei se confruntă cu pierderi de aproximativ 9 miliarde de lire anual din cauza stresului la locul de muncă.

Cercetătorii americani au descoperit că incapacitatea angajaților de a face față situațiilor stresante reprezintă o proporție de 80% din decesele la locul de muncă.

Conform unor studii realizate de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă și publicate de Institutul de Sănătate Publică București, femeile sunt mai expuse stresului la locul de muncă. Dar atât pentru femei, cât și pentru bărbați, stresul poate fi o problemă în toate sectoarele de activitate. Monotonia muncii, termenele limită foarte strânse, tratamentul necorespunzător la locul de muncă sunt alți factori care cauzează stresul profesional. Se estimează că 16% din bărbați și 22% din femei cu boli cardiovasculare din țările UE au boli cauzate de stresul profesional. Studiul relevă că între 50 și 60% din absenteismul la locul de muncă este corelat cu stresul profesional. „Stresul la locul de muncă duce la apariția unor dezechilibre ca scăderea capacității de concentrare, intelectuale, intuitive, fizice și emoționale. Crește riscul de îmbolnăvire. Stresul este și cauza îmbătrânirii premature, implicit a scăderii speranței de viață. Accidentele la locul de muncă sunt provocate în cele mai multe din cazuri de stresul ocupațional”, spune Ruxandra Scarlat.

În anul 2002 a avut loc la Institutul de Sănătate Publică București o sesiune de informare intitulată: „Să prevenim bolile profesionale cauzate de stresul profesional”. Întâlnirea a avut la bază o campanie de informare, de conștientizare și promovare a activităților care au ca scop sănătatea și securitatea la locurile de muncă din Europa. Campania a fost coordonată de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă și conținea sesiuni de informare și activități medicale de evaluare a riscurilor pentru sănătatea la locurile de muncă. Stresul profesional se află pe locul doi în ierarhia problemelor de sănătate profesională în țările din Uniunea Europeană. Această campanie este prima de acest fel desfășurată în întreaga Europă și a avut loc în cadrul Săptămânii Europene a Securității și Sănătății în Muncă, organizată anual. Stresul profesional afectează peste 40 de milioane de salariați din țările UE, ceea ce reprezintă circa o treime din salariații țărilor membre.

Conform unor studii efectuate de Agenția Europeană pentru Securitatea și Sănătatea în Muncă, primul loc în topul cauzelor mortalității îl ocupă bolile